

Rapport C 1994:6

Ärende L-78/93

Rapporten färdigställd 1994-01-25

<i>Luftfartyg: registrering och typ</i>	SE-ILK , Piper PA-38-112
<i>Tid</i>	1993-05-27, kl. 11.00
	<i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar
<i>Plats</i>	Stockholm/Barkarby flygplats, AB län (pos 5925N 1753E)
<i>Typ av flygning</i>	Skolflygning
<i>Väder</i>	Vind 270-300□/2B8 knop, sikt >10 km, moln 1B2/8 Cu bas 4000B5000 fot, temp/dp +12□C/+2□C, QNH 1008 hPa
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	1
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Övriga skador</i>	Inga
<i>Lärarens ålder, certifikat</i>	50 år, A+B, instrumentbehörighet
<i>Lärarens totala flygtid</i>	6880 timmar, varav på typen ca 1500 timmar
<i>Förarens flygtid/antal landningar senaste 90 dagar</i>	48 timmar/180 landningar

Olyckan har utretts av Statens haverikommission (SHK) som företrätts av Hans Gullberg, ordförande t.o.m. 931031, Olle Lundström ordförande därefter, Henrik Elinder utredningschef. Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Roland Nilsson.

Händelseförlopp m.m.

Föraren tjänstgjorde som flyglärare och tränade start och landning (\cong studs och gå \cong) med en elev. Under den sista markrullningen före haveriet kände föraren vibrationer i flygplanet. Vid den efterföljande landningen, som föraren inte upplevdes som onormalt hård, vek sig höger huvudställ och flygplanet slog i marken med höger vinge och underkropp. Efter det att flygplanet hade stannat kunde de ombordvarande själva lämna det. Vid haveriet skadades bl.a. höger vinge, höger landställ, vinginfästningar och flygplanets undersida.

Huvudställets två landställsben är monterade på respektive vingundersida med tre bultar. En bult går igenom landställsbenet och två bultar håller ett beslag över benet. Efter haveriet konstaterades att de tre bultarna brustit på ett sätt som tyder på att den främre av de två överfallsbultarna brustit eller släppt före den sista landningen medan de två övriga brustit i samband med haveriet. Någon metallurgisk undersökning av bultarna har inte kunnat göras eftersom dessa kasserades på ett tidigt stadium i samband med reparationen av flygplanet. Något motsvarande haveri med flygplanstypen har tidigare inte rapporterat i NOR-DAIDS.

SHK:s utlåtande

Flygplanstypen är vanligt förekommande i samband med grundläggande flygutbildning. Landställsinfästningen utsätts därför normalt för stora belastningar. Att inget tidigare haveri på grund av brusten landställsinfästning har inrapporterats i NORDAIDS talar för att konstruktionen är väl dimensionerad. Enligt föraren var den aktuella landningen inte onormalt hård. Det är därför sannolikt att initialbrottet orsakades av ett tidigare materielfel i den främre fästbulten på denna flygplansindivid. Vari felet bestått och hur det uppkommit har inte gått att fastställa.

Rekommendationer

Inga.